Tuula Sandholm
johtaja, hallinto ja resurssit

Jenni Leppälahti
suunnittelupäällikkö

Lausunto eduskunnan tarkastusvaliokunnalle 21.09.2021 K 12/2021 vp eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomuksesta Valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2020

Eduskunnan tarkastusvaliokunta on pyytänyt Valtiontalouden tarkastusvirastolta lausunnon eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomuksesta tarkastusviraston tilinpäätöksestä, toimintakertomuksesta ja kirjanpidosta sekä hallinnosta vuodelta 2020.

1 Eduskunnan tilintarkastajien tilintarkastuskertomus Valtiontalouden tarkastusviraston tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta vuodelta 2020

Eduskunnan tilintarkastajat ovat tilintarkastuskertomukseen sisältyvässä lausunnossaan esittäneet, että tilinpäätös ja toimintakertomus vuodelta 2020 antavat viraston tilinpäätöksen ja toimintakertomuksen laatimista koskevien säännösten mukaisesti oikeat ja riittävät tiedot Valtiontalouden tarkastusviraston toiminnan tuloksesta ja taloudellisesta asemasta. Toimintakertomuksen ja tilinpäätöksen tiedot ovat yhdenmukaisia.

Eduskunnan tilintarkastajat kiinnittävät lausunnossaan huomiota siihen, että keskusrikospoliisilla on käynnissä esitutkinta liittyen virkarikosepäilyyn tarkastusviraston pääjohtajan ja yhden johtajan osalta sekä pääjohtajan virkamatkoilla kertyneiden lentopisteiden käyttöön. Huhtikuussa 2021 on tehty erityistarkastus kohdistuen Valtiontalouden tarkastusviraston ylimmän johdon matkustus- ja edustuskuluihin sekä hankintojen asianmukaisuuteen. Eduskunnan tarkastusvaliokunnassa on käynnissä selvitys liittyen sisäiseen valvontaan ja riskienhallintaan Valtiontalouden tarkastusviraston taloudenhoidossa. Esitutkinnan ja meneillään olevan selvityksen sekä erityistarkastuksen havaintojen perusteella tulee jatkossa käsitellä tarpeet Valtiontalouden tarkastusviraston sisäiseen valvontaan, sisäisiin sääntöihin ja ohjeisiin sekä hyväksymismenettelyihin kohdistettavien kehittämistoimenpiteiden osalta.

2 Tarkastusviraston toimenpiteet hallintoon ja taloudenhoitoon liittyen

Eduskunnan tarkastusvaliokunnan mietinnössä tarkastusviraston taloudenhoidosta (2/2021 vp) sekä eduskunnan tilintarkastajien lausunnossa tarkastusviraston tilinpäätöksestä ja toimintakertomuksesta edellytettyjä ja erityistilintarkastuksessa esiin nousseita toimenpiteitä on lähdetty suunnittelemaan ja toteuttamaan tarkastusvirastossa kevään aikana sekä tarkastusvaliokunnan mietinnön valmistumisen jälkeen.

Tarkastusvirastossa on käyty läpi ja tarkistetaan laajasti hallinnon ja erityisesti taloushallinnon toimet osana tarkastusviraston elpymis- ja palautumissuunnitelmaa luottamuksen palauttamiseksi. Tavoitteena on, että oman toiminnan menettelyt ja ohjeistusta tarkistetaan siten, että tarkastusviraston toimintatavat ovat kaikilta osin linjassa valtionhallinnossa yleisesti sovellettavien määräysten ja ohjeiden mukaisesti.

Hankintatoimen ja hankintaohjeistuksen kehittäminen on aloitettu yhteistyössä Hanselin asiantuntijoiden kanssa. Yhteistyössä Hanselin asiantuntijoiden kanssa on kartoitettu tarkastusviraston hankintatoimen nykytila ja sen kehittämistarpeet sekä käyty läpi tärkeimpiä sopimuksia, jotta varmistetaan niiden asianmukaisuus sekä mahdollinen kilpailuttamistarve. Tarkastusviraston hankintaohjeistus päivitetään ja viraston hankintaosaamista vahvistetaan.

Taloudenhoitoon liittyvien muiden ohjeiden päivitys on käynnissä ja ohjeluonnokset on lähetetty henkilöstöjärjestöille ja johdolle kommenteille, jonka jälkeen ohjeet käsitellään koko henkilöstön kanssa yhteistoimintamenettelyssä. Ohjeista päivitetään syyskuun aikana taloussääntö, matkustusohje, ohje edustamisesta ja tarjoiluista, lahjoista sekä muista huomionosoituksista omalle henkilökunnalle ja työajan kirjausohje. Loppuvuonna päivitetään hankintaohje ja laaditaan ohje investointien suunnittelusta ja seurannasta.

Taloussääntöä on tarkistettu Valtiokonttorin viimeisimmän määräyksen (30.8.2021, VK/67595/00.00.00.01/2021) mukaiseksi ja päivityksessä huomioidaan määräykset asiakas-, bonus- ja etukorttien ja niihin liittyvien ohjelmien käytänteistä ja vastuista. Lisäksi on tarkistettu menon hyväksymiseen liittyvät menettelyt ja matkustusohjeen muutosten vaikutus taloussääntöön. Taloussäännön ohella päivitetään taloussäännön nojalla annettava määräys menojen ja tulojen hyväksyjistä. Osana sisäisen valvonnan vahvistamista käydään läpi menojen hyväksymiseen liittyvien käytänteet ja ohjeet esimiesten ja muiden menoja hyväksyvien kanssa.

Matkustusohjeeseen on esitetty tiukentavia linjausmuutoksia siten, että esimerkiksi business-luokassa lentäminen olisi mahdollista yli 6 tunnin yhtäjaksoisilla lennoilla vain erityisestä syystä (ajankäyttö/kiire, terveydelliset syyt tai turvallisuuteen liittyvät seikat). Matkustusohjeessa huomioidaan, että tarkastusvirastossa noudatetaan valtiovarainministeriön ohjetta ”Virkamatkustaminen ja kanta-asiakasohjelmien hyödyntäminen” (VN/14770/2021-VM-1, 1.6.2021). Virkamatkustamiseen liittyvien kanta-asiakaspisteiden valvonta suoritetaan jatkossa säännöllisesti; vähintään kerran vuodessa tai työnantajan erikseen määrittelemänä ajankohtana. Tarkastusviraston maksamasta virkamatkasta kertyvät bonuspisteet ja muut etuudet kuuluvat tarkastusvirastolle ja niitä käytetään vain tarkastusviraston virkamatkoihin. Kanta-asiakasetuuksien henkilökohtainen hyödyntäminen on kielletty.

Tarkastusvaliokunta on mietinnössään (2/2021 vp) edellyttänyt harkittavaksi säännöllistä raportointia tarkastusviraston pääjohtajan matka- ja kululaskuista viraston ulkopuoliselle taholle. Jälkikontrollin tarkoituksena on vaikuttaa ennalta ehkäisevästi ja kiinnittää huomiota sääntöjen ja hyvän hallinnon periaatteiden noudattamiseen. Tarkastusvirastolla on valmisteltu alustava ehdotus siitä, kuinka raportointi voitaisiin järjestää. Ehdotuksen mukaan raportointi toteutettaisiin puolivuosittain ja se sisältäisi pääjohtajan tai ylimmän johdon matka- ja kululaskujen lisäksi edustamiseen liittyvät kulut. Vaihtoehtoja raportointitahoksi voisivat olla esimerkiksi tarkastusvaliokunta, kansliatoimikunta tai eduskunnan tilintarkastajat. Tarkoituksena on selvittää yhteistyössä eduskunnan kanssa asianmukainen raportointitaho.

Ohjetta edustamisesta sekä tarjoiluista, lahjoista ja muista huomionosoituksista omalle henkilökunnalle on täsmennetty esimerkiksi vieraanvaraisuuden käytänteiden, henkilöstön ja viraston merkkipäivälahjojen euromääräisten rajojen suhteen sekä erilaisten kokoustarjoilukäytänteiden osalta.

3 Tarkastusviraston toimintakertomuksessa ja tilipäätöksessä esitetyt keskeisimmät tiedot 2020

Tarkastusviraston strategiset vaikuttavuustavoitteet ovat seuraavat:

- Valtion taloudenhoidon tuloksellisuus paranee.
- Luottamus päätöksenteon tietoperustaan paranee.
- Luottamus siihen, että suomalainen valtionhallinto toimii avoimesti, tuloksellisesti ja kestävästi, vahvistuu entisestään.
- Finanssipolitiikka on kestävää.

Tarkastusvirasto tarkastelee vaikuttavuuttaan seuraamalla tarkastussuositusten ja eduskunnan tarkastusvaliokunnan kannanottojen toteutumista, pyytämällä säännöllisesti sidosryhmien näkemyksiä toiminnastaan sekä seuraamalla tulostavoitteiden saavuttamista.

Tulostavoitteiden toteutuminen

Tulostavoitteita on asetettu yhteensä kuusi kappaletta ja ne ovat pääsääntöisesti saavutettu hyvin tai melko hyvin vuonna 2020.

1. Tuotamme päätöksentekijöille toiminnan kehittämiseen ajankohtaista ja olennaista tietoa

Tuotamme ajankohtaista ja olennaista tietoa vaikuttavuustavoitteidemme mukaisista alueista. Tavoitteenamme on vaikuttaa koko tarkastusprosessin ajan. Tiedämme, milloin ja millaisiin asioihin tarkastusviraston kannattaa tarttua ja suunnata tarkastusta. Tavoitteenamme on, että hallinto ottaa tuottamamme tiedon ja suositukset huomioon toimintansa kehittämisessä ja että meiltä pyydetään monipuolisesti asiantuntijatietoa ja näkemyksiä.

Tavoite on toteutunut hyvin. Vuonna 2020 valmistui yhteensä 65 tilintarkastusta, 9 tuloksellisuustarkastusta, 3 monilajitarkastusta, 1 finanssipolitiikan tarkastus ja 1 laillisuustarkastus. Tarkastukset on toteutettu pääosin tarkastussuunnitelman mukaisesti, ja suoritteiden määrät ja valmistumisaikataulut vastaavat pääosin suunnitelmassa asetettuja tavoitteita. Lähes puolessa (35 tarkastusta) kaikista tarkastuksista käytettiin niihin suunniteltu työaika. Neljännes (20 tarkastusta) tarkastuksista valmistui suunniteltua vähemmällä työmäärällä, kolmannes (24 tarkastusta) puolestaan ylitti ennakkoon arvioidun työmäärän. Tarkastusten aikatauluhaasteisiin ovat vaikuttaneet jonkin verran ulkoisen toimintaympäristön syyt, kuten viiveet koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi, viiveet tarkastusaineistojen saatavuudessa sekä puutteet aineistojen sisällöissä.

Tarkastussuositusten toteutumisprosentti on seurannan perusteella parantunut edellisvuoteen verrattuna. Vuonna 2020 toteutettujen jälkiseurantojen sekä tilintarkastusten havaintojen perusteella on todettu, että suosituksista 84 prosenttia on pantu toimeen kokonaan tai osittain. Arvioituja suosituksia oli yhteensä 138. Vuonna 2019 suosituksista oli toteutunut kokonaan tai osittain 78 prosenttia, tuolloin arvioitiin yhteensä 99:n suosituksen toteutumista. Seurannassa on huomioitu kaikki tarkastuslajit.

Sidosryhmäkyselyn 2019 vastaajista 74 prosenttia arvioi, että tarkastusvirasto on onnistunut joko erittäin hyvin tai melko hyvin tuottamaan tietoa, joka kohdistuu päätöksenteon kannalta olennaisiin asioihin (62 prosenttia vuonna 2015). Vastaajista 63 prosenttia puolestaan arvioi, että tarkastusviraston tuottama tieto on ajankohtaista ja oikea-aikaista (vertailulukua vuodelta 2015 ei ole saatavilla).

Tarkastusten valmistuttua pyydetään tarkastuskohteilta systemaattisesti palautetta tarkastusten onnistumisesta ja viestinnästä. Vuoden 2020 palautekyselyssä yhteensä 84 prosenttia vastaajista koki, että he ovat saaneet toimintansa kehittämiseen ajankohtaista ja olennaista tarkastustietoa (63 prosenttia vuonna 2019). Palautekyselyiden vastausaste oli 30 prosenttia vuonna 2020 (29 prosenttia vuonna 2019).

Asiantuntijalausuntojen ja kuulemisten määrä kasvoi vuonna 2020. Eduskunnan valiokunnille annettiin pyynnöstä 25 lausuntoa (15 vuonna 2019 ja 7 vuonna 2018). Tarkastusviraston asiantuntijat ovat olleet kuultavana kahdeksassa eri valiokunnassa yhteensä 19 kertaa (18 vuonna 2019 ja 7 vuonna 2018). Lisäksi tarkastusvirasto antoi yhteensä 17 lausuntoa hallituksen esityksiä valmisteleville ministeriöille tai muulle hallinnolle (7 vuonna 2019 ja 21 vuonna 2018).

Tarkastusviraston ulkoisten nettisivujen kävijämäärät ovat kasvaneet edellisen vuoden 43 306 kävijästä 55 104 kävijään. Lisäksi sosiaalisessa mediassa Twitterin kohderyhmät reagoivat tarkastusviraston viesteihin aiempaa enemmän

2. Kannanottomme on huomioitu finanssipolitiikan valmistelussa ja päätöksenteossa

Tavoitteenamme on, että finanssipolitiikan valvonnalla tuottamamme arviointitieto ja kannanotot otetaan huomioon valtioneuvoston finanssipolitiikkaa koskevassa päätöksenteossa sekä finanssipolitiikan valmistelussa ja meiltä pyydetään monipuolisesti asiantuntijatietoa julkisen talouden hoidosta.

Tavoite on toteutunut hyvin. Vuoden 2020 aikana toteutettu finanssipolitiikka vastaa pääpiirteissään finanssipolitiikan valvonnan esittämiä kannanottoja; aktiivisella finanssipolitiikalla ja sillä, että samalla sallittiin velkasuhteen nousu, on hallinnossa pyritty lieventämään koronakriisin vaikutuksia. Myös pidemmän aikavälin tavoitteet – velkasuhteen vakauttaminen sekä tähän pyrkiminen ensi vaiheessa rakenteellisen toimin – vastaavat finanssipolitiikan valvonnan esittämiä kannanottoja keväältä ja syksyltä 2020. Tarkastusviraston kannanottojen varsinaista vaikutusta finanssipolitiikan sisältöön ei ole kuitenkaan mahdollista arvioida.

3. Asiakkaamme arvostavat vuorovaikutustamme ja yhteistä dialogia

Tavoitteenamme on ymmärtää sidosryhmiemme toimintaa siten, että osaamme tarjoilla tarkastusten tulokset näiden tarvitsemalla tavalla. Pyrimme siihen, että tarkastuksen aikainen viestintä koetaan tarkastuskohteissa toimivaksi.

Tavoite on toteutunut erittäin hyvin. Sidosryhmäkyselyn 2019 vastaajista 75 prosenttia arvioi, että tarkastusviraston tuottama tieto on erittäin tai melko ymmärrettävää. Vastaajista 74 prosenttia kokee, että yhteistyö tarkastusviraston asiantuntijoiden kanssa on erittäin tai melko sujuvaa. Kyselyn mukaan 39 prosenttia vastaajista kokee erittäin tärkeäksi oman työnsä kannalta sen, että heillä on suorat kontaktit tarkastusviraston asiantuntijoihin, ja 33 prosenttia kokee asian melko tärkeäksi. Lisäksi 74 prosenttia vastaajista on sitä mieltä, että tarkastusviraston julkaisut ovat erittäin tai melko hyödyllisiä. Tarkastusten aikainen viestintä ja vuorovaikutus on ollut erittäin toimivaa, ja tulokset ovat parantuneet edellisvuodesta. Vuoden 2020 palautekyselyn vastaajista 93 prosenttia oli tyytyväisiä yhteistyöhön tarkastajan kanssa tarkastuksen aikana (84 prosenttia vuonna 2019). Palautekyselyn mukaan vastaajista 59 prosenttia koki saaneensa riittävästi tietoa tarkastuksen jälkeen tehtävistä toimenpiteistä, kuten jälkiseurannan aikataulusta (51 prosenttia vuonna 2019). Palautekyselyn vastaajista 88 prosenttia oli tyytyväisiä viestimiseen tarkastuksen sisällöstä, prosesseista ja aikatauluista (86 prosenttia vuonna 2019).

4. Monipuolistamme tiedonmuodostuksen menetelmiä

Vaikuttaaksemme paremmin otamme käyttöön uusia teknologioita ja hyödynnämme monipuolisia tiedonmuodostuksen keinoja. Toteutamme monilajitarkastuksia, jotta pystymme tuottamaan entistä monipuolisempaa tietoa päätöksentekijöille.

Tavoite on toteutunut melko hyvin. Tarkastusvirastossa otetaan käyttöön uusia menetelmiä, joilla pyritään tehostamaan toimintaa ja löytämään uusia tiedonmuodostustapoja. Menetelmiä on otettu käyttöön tai testattu vuoden aikana sekä tarkastustyössä että sisäisen toiminnan kehittämisessä. Toimintaympäristöä analysoitaessa kokeiltiin koneoppimista sekä sitä, miten tekstianalytiikkaa voitaisiin hyödyntää sosiaalisen median datan ja muun tekstiaineiston analysoinnissa. ACL Connector -työkalun käyttöönotto mahdollisti integraation valtion Kieku-järjestelmään niin, että Kieku-järjestelmästä voidaan ladata tehokkaasti raakadataa ja muodostaa siitä tilintarkastuksen käyttöön automaattisia analyysejä. Uusia integraatioita ja liittymiä on otettu käyttöön muun muassa hankintadatan ja tilioteaineiston siirtoon. Tarkastustyötä palvelevien liittymien lisäksi on luotu sisäistä raportointia palveleva liittymä Kieku-työajanseurantaan.

Vuoden aikana tarkastustoiminnassa on sovellettu monikriteeriset arviointimallit (Multiple-Criteria Decision Analysis) -menetelmää. Lisäksi tarkastus- ja valvontatoiminnan tiedonmuodostuksessa on käytetty SISU- mikrosimulointimallia, jolla tehdään havainnollistavia esimerkkilaskelmia. Finanssipolitiikan valvonnassa julkaistiin talouden suhdannetilannetta kuvaava lämpökartta, jossa on hyödynnetty Macrobond-tietovarastoa. Vuoden aikana tarkastusvirastossa on otettu käyttöön sisäinen tiedonhallinta- ja raportointiympäristö. Raportointiympäristön rakentamista jatketaan vuoden 2021 aikana.

Vuonna 2020 valmistuivat ensimmäiset kolme monilajitarkastusta. Monilajitarkastusten suositusten toimeenpanoprosenttia ei ole vielä arvioitu. Monilajitarkastukset otettiin ensimmäisen kerran vuoden 2019–2023 tarkastussuunnitelmaan, ja neljä niistä on edelleen käynnissä. Monilajitarkastuksissa tarkastettavaa aihetta voidaan tarkastella monipuolisesti yhdistelemällä eri näkökulmia ja ulottuvuuksia, ja näin myös analysoida aihetta kokonaisvaltaisemmin.

5. Osaaminen vastaa toiminnan tarpeita

Toteutamme tehokkaasti strategisen osaamisen kehittämissuunnitelmaamme. Olemme laatineet henkilöstölle yksilölliset, viraston tavoitteita tukevat kehittymissuunnitelmat, ja niitä toteuttamalla kehitämme tulevaisuudessa tarvitsemiamme taitoja ja osaamista.

Tavoite on toteutunut melko hyvin. Vuoden aikana määriteltiin uudelleen tarkastusviraston kriittiset osaamisalueet, jotka ennakoivat myös osaamisen kehittämisen tulevia tarpeita. Osaamisen tasoa arvioitiin kaikkien kanssa henkilökohtaisesti käytyjen osaamiskeskustelujen sekä keskusteluihin valmistavan kyselyn avulla. Arvioinnin perusteella tarkastusviraston osaaminen vastaa toiminnan tarpeita useilla kriittisillä osaamisalueilla hyvin tai melko hyvin. Muutamalla kriittisellä osaamisalueella on enemmän kehitettävää; näitä ovat muun muassa nopeasti muuttuvat ja kehittyvät osaamisalueet kuten digitalisaatio, systeemiajattelun taito sekä vaikuttamis- ja verkosto-osaaminen. Kyselyn ja keskustelun perusteella määriteltiin osaamisen kehittämisen painopistealueet vuodelle 2021. Osaamiskeskusteluissa laadittiin lisäksi henkilökohtaisia, tarkastusviraston strategisia tavoitteita tukevia kehittymissuunnitelmia.

6. Työyhteisömme on hyvinvoiva

Tavoitteenamme on, että henkilöstömme kokee työyhteisömme voivan hyvin ja toimivan yhdessä. Asiaa arvioidaan erityisesti henkilöstön yhteistyön, motivaation, työkyvyn ja uudistumiskyvyn sekä esimiestyön ja johtamisen näkökulmista.

Tavoite on toteutunut melko hyvin. Vuoden 2020 lopussa tarkastusvirastossa toteutettiin työhyvinvointikysely, johon käytettiin ensimmäistä kertaa valtionhallinnossa laajasti käytössä olevaa VMBaro-järjestelmää. Kyselyyn vastasi 105 virastolaista. VMBaro-kyselyä täydennettiin henkilöstölle suunnatuilla työpajoilla, joissa tuloksia käsiteltiin yhteisesti. Kysely ja työpaja antoivat yhtenäisen kuvan siitä, mitkä asiat tukevat työhyvinvointia. VMBaro-kyselyn tulosten ja työpajoissa tehtyjen nostojen mukaan henkilöstö kokee olevansa tyytyväinen erityisesti oppimisen ja uudistumisen mahdollisuuksiin, työn perusedellytyksiin, joustavaan työhön sekä työn sisältöön ja merkityksellisyyteen. Yhteisöllisyys ja yhteishenki koetaan myös erityisen hyväksi. Työpajakeskusteluissa nousi esille, että kollegojen antamaan tukeen ollaan hyvin tyytyväisiä.

Kehittämistoimeksi kyselyssä ja työpajoissa tunnistettiin, että ainakin rooleja ja vastuita olisi tarpeen selkeyttää. Lisäksi tulisi kehittää edelleen töiden organisointia ja antaa enemmän aikaa perustyölle. Epäasialliseen käytökseen ja häirintään liittyvät havainnot ja kokemukset nousivat esiin sekä VMBaro-tuloksissa että työpajakeskusteluissa. Ne nostettiin niin ikään välittömiä kehittämistoimia vaativaksi asiaksi. Henkilöstö oli hyvin yksimielinen myös kehittämistoimia vaativista asioista. Kyselyn tulosten pohjalta tarkistetaan ja määritetään työhyvinvointia koskevat tavoitteet ja toimenpiteet seuraavalle vuodelle, ja ne kirjataan päivittyvään työhyvinvointisuunnitelmaan.

Henkilöstön sairauspoissaolot vähentyivät koronaepidemian aikana huomattavasti. Vuonna 2020 sairauspoissaoloja oli 3,4 työpäivää henkilötyövuodessa, mikä on 54,7 prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna. Tätä voi selittää se, että etätyössä lievimmät oireet eivät aina johda poissaoloon.

Toiminnallinen tehokkuus, taloudellisuus ja tuottavuus sekä tilinpäätösanalyysi

Tarkastusvirasto kehitti toimintaansa vahvasti koronapandemiasta huolimatta. Vuoden 2020 aikana uudistettiin mittavasti toiminta- ja työtapoja sekä otettiin käyttöön uusia järjestelmiä. Uudistusten ja toisaalta koronan vuoksi

henkilöstölle järjestettiin useita yhteisiä tiedotus- ja keskustelutilaisuuksia. Erilaisten koulutus- ja muiden tilaisuuksien johdosta tukitoimintaan käytettävän työajan käyttö kasvoi vuonna 2020.

Tarkastus- ja valvontatoimintaan käytetyn työajan osuus laski vuonna 2020 kahdella henkilötyövuodella ja muuhun ydintoimintaan käytetty työaika pysyi edellisen vuoden tasolla. Muu ydintoiminta käsittää tarkastustoiminnan ja muun ydintoiminnan suunnittelun, kehittämisen ja johtamisen. Siihen sisältyy myös tarkastusviraston vaikuttavuus- ja sidosryhmätyö, kansainvälinen tarkastustoiminta, muu kansainvälinen toiminta, kantelutoiminta, tarkastus- ja valvontatoiminnan laadunvarmistus sekä toiminnan ulkoinen arviointi. Poissaolojen määrä laski kolmella henkilötyövuodella, sillä sairauspoissaolot vähenivät merkittävästi vuonna 2020

Vuonna 2020 tarkastusvirastossa otettiin käyttöön valtion yhteinen kustannuslaskentamalli ja muutettiin talouden seurantakohderakennetta. Tämän vuoksi tarkastusviraston suoritetyöpäivän hintaa koskeva tunnusluku ei ole vertailukelpoinen kertomusvuoden ja kahden edellisen vuoden välillä. Laskentaperiaatteiden muutosten vuoksi myöskään kokonaiskustannusten kehitystä ei ole voitu esittää vuosilta 2018–2020. Sen sijaan on esitetty toiminnan kokonaiskulujen kehitys vastaavalta ajankohdalta. Tarkastusviraston suoritetyöpäivän hinta oli 830 euroa vuonna 2020 (732 euroa vuonna 2019, 719 euroa vuonna 2018). Ydintoimintaan käytetyn työajan väheneminen nosti vuoden 2020 suoritetyöpäivän hintaa. Toiminnan kokonaiskulut olivat 15,65 miljoonaa euroa vuonna 2020 (15,67 miljoonaa euroa vuonna 2019, 14,75 miljoonaa euroa vuonna 2018) ja ne pienenivät hieman edelliseen vuoteen verrattuna. Yhteiskustannukset, joihin sisältyvät myös poissaolot, muodostivat noin 54 prosenttia toiminnan kokonaiskuluista.

Eduskunta myönsi tarkastusvirastolle toimintamenoihin 15 804 000 euroa vuonna 2020 (15 669 000 euroa vuonna 2019). Edellisiltä vuosilta määrärahoja siirtyi 2 539 197 euroa, jolloin käytettävissä olevat määrärahat olivat vuonna 2020 yhteensä 18 343 197 euroa. Toimintamenomomentin määrärahoja käytettiin vuoden 2020 aikana 13 145 302 euroa ja seuraavalle vuodelle siirrettiin 2 658 698 euroa. Vuoden 2020 siirtyvä erä oli 119 502 euroa suurempi kuin edellisenä vuonna. Tarkastusvirastolle myönnettiin vuodelle 2020 arvonlisäveromenoihin 650 000 euroa, josta käytettiin 591 052 euroa.

Tarkastusviraston toiminnan kulut olivat kertomusvuonna 15 650 436 euroa. Ne olivat hieman pienemmät kuin edellisenä vuonna (15 671 386 euroa vuonna 2019). Suurin osa toiminnan kuluista oli henkilöstökuluja, joiden osuus oli 78,5 prosenttia kaikista toiminnan kuluista (77,6 prosenttia vuonna 2019). Toiseksi suurin kuluerä oli palvelujen ostot, joiden osuus oli 14,1 prosenttia kaikista kuluista (12,9 prosenttia vuonna 2019). Palvelujen ostojen kasvuun vaikutti pääosin asiantuntija- ja tutkimuspalveluiden menojen kasvu

Tarkastusviraston tase kasvoi tilikauden 2020 aikana tietojärjestelmiin liittyvien aktivointien (139 030 euroa) sekä maksettujen ennakoiden (60 000 euroa) vuoksi. Myös ostovelat kasvoivat 72,7 prosenttia edelliseen vuoteen verrattuna. Vuoden 2020 lopussa ostovelat olivat 297 955 euroa, sillä asiantuntija- ja tutkimuspalvelujen hankintoja tehtiin aiempaa enemmän ja ne painottuivat loppuvuoteen. Lomapalkkavelka kasvoi hieman (4,0 prosenttia) edelliseen vuoteen verrattuna.